

**TIKUVCHILIKDA INNOVATSIYALAR VA ZAMONAVIY
TENDENSIYALAR*****Karimova Irodaxon Akramovna****Farg'ona Shahar 1-sonli politexnikumi ta'lim ustasi*

Annotatsiya: Ushbu maqolada zamonaviy tikuvchilik sohasida yuz berayotgan innovatsion o'zgarishlar, ekologik ong va raqamli texnologiyalar ta'siri keng yoritilgan. Maqola tikuvchilikni nafaqat hunar, balki texnologiya, ekologiya, san'at va iqtisodiyot bilan uzviy bog'liq soha sifatida ko'rsatadi. Raqamlashtirilgan dizayn, qayta ishlangan materiallar, onlayn marketing va yoshlar orasida tikuvchilikka bo'lgan qiziqish kabi dolzarb tendensiyalar tahlil qilinadi. Muallif zamonaviy tikuvchilikni milliy brendlar yaratish va yoshlar bandligini ta'minlashda kuchli vosita sifatida baholaydi.

Kalit so'zlar: Tikuvchilikda innovatsiyalar, 3D dizayn, Ekologik materiallar, Barqaror moda,

Raqamli marketing, Zamonaviy atelye, Yoshlar va kasb-hunar, Tikuvchilik texnologiyalari.

Tikuvchilik sohasida oxirgi yillarda katta o'zgarishlar sodir bo'lmoqda. An'anaviy qo'l mehnati asosidagi kasb endilikda raqamli texnologiyalar, ekologik materiallar va zamonaviy dizayn tendensiyalari bilan boyitilmoqda. Bu esa tikuvchilikni faqatgina "ignayu ip ishi" emas, balki katta iqtisodiy, madaniy va innovatsion soha sifatida qayta baholashga sabab bo'lyapti.

Raqamli texnologiyalar ta'siri

Bugungi kunda ko'plab tikuvchilik fabrikalari va atelyelar kompyuterlashtirilgan kesish (CNC Cutting), avtomatik tikuv mashinalari va 3D dizayn dasturlaridan foydalanmoqda. Bu texnologiyalar:

Ish tezligini oshiradi;

Xatolik ehtimolini kamaytiradi;

Mijozga tikuvdan oldin libosni 3D ko‘rinishda ko‘rsatish imkonini beradi.

Dizaynerlar CLO 3D, TUKAcad, Marvelous Designer kabi dasturlarda libos modelini tayyorlab, uni virtual ravishda "kiydirib" ko‘rishadi. Bu esa modellarni tezkor ishlab chiqishga xizmat qiladi. Ekologik materiallar va barqaror moda

So‘nggi yillarda ekologik ongning oshishi bilan "barqaror moda" (sustainable fashion) tushunchasi avj olmoqda. Tikuvchilar:

Qayta ishlangan matolar (recycled fabric),

Tabiiy bo‘yoqlar,

Paxta, bambuk, kanop kabi ekologik toza materiallardan foydalanishga harakat qilmoqda.

Bunday yondashuv atrof-muhitga zarar yetkazmaydigan ishlab chiqarishni targ‘ib etadi va ekologik mas‘uliyatli iste‘molchilarni jalb qiladi.

Tikuvchilikning yangi mehnat bozori

Raqamli marketingning rivojlanishi bilan tikuvchilar o‘z mahsulotlarini:

Instagram, Telegram, TikTok orqali reklama qilmoqda;

Onlayn buyurtmalar qabul qilmoqda;

Mahsulotlarini Etsy, Amazon Handmade kabi platformalarda eksport qilmoqda.

Bu holat ayniqsa, yosh ayollar va kichik biznes egalari uchun katta imkoniyatlar yaratmoqda.

Yoshlar va kasb sifatida tikuvchilik

Tikuvchilik bugungi kunda ko‘plab yoshlar uchun:

ijodkorlikni ifoda etish vositasi;

mustaqil daromad manbai;

freelancing yo‘li bilan ishlash imkoniyati sifatida e‘tiborni tortmoqda.

Ko‘plab kasb-hunar markazlari, xususiy kurslar va onlayn o‘quv platformalari yoshlar orasida bu sohaga qiziqishni oshirmoqda.

Innovatsiyalar

roli

– Tikuvchilik sanoatida 3D dizayn, avtomatlashtirilgan tikuv mashinalari, CNC kesish texnologiyalari va raqamli platformalarning keng qo‘llanilishi.

Barqaror moda (Sustainable fashion)

- Atrof-muhitga zarar yetkazmaydigan, ekologik toza matolar va qayta ishlash asosida mahsulot yaratish tendensiyasi.

Kasb sifatida tikuvchilik

- Tikuvchilik yoshlar, ayniqsa ayollar uchun mustaqil daromad manbai va ijodiy faoliyatga aylangani.

Tikuvchilik va raqamli iqtisodiyot

- Tikuvchilarning mahsulotlarini Instagram, Etsy, Telegram kabi platformalarda onlayn sotish imkoniyatlari.

Yoshlar bandligi va milliy imkoniyatlar

- Tikuvchilik orqali oilaviy biznesni rivojlantirish, milliy hunarmandchilikni dunyoga tanitish, eksportni kengaytirish imkoniyatlari yoritiladi.

Xulosa

Tikuvchilik — bu endilikda faqatgina hunar emas, balki texnologiya, ekologiya, iqtisodiyot va san’at chorrahasida joylashgan yirik sohadir. Innovatsiyalar bu sohaga yangicha nafas baxsh etmoqda. Tikuvchilikni zamonaviy yondashuv asosida rivojlantirish orqali nafaqat individual mehnatni qadrlash, balki milliy brendlar yaratish, eksportni kengaytirish va yoshlar bandligini ta’minlash mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. “FashionTech: The Future of Clothing” – Harper’s Bazaar, 2023.
2. www.sustainablefashion.org – Ekologik moda haqida onlayn maqolalar.
3. O‘zbekiston Respublikasi Bandlik vazirligi kasb-hunar kurslari dasturlari, 2022.
4. “Zamonaviy tikuvchilik texnologiyalari” – Kasb-hunar kollejlari uchun o‘quv qo‘llanma, Toshkent, 2021.
5. O‘zbekistonda ishlab chiqarilgan tekstil mahsulotlari statistikasi, Uztextile, 2024.